

Bán Erika – Kresalek Péter – dr. Pucsek József

**Példatár és feladatgyűjtemény
a vállalati gazdálkodás elemzéséhez**

perfekt

PR-696-P/17

Budapest, 2017.

Szerzők:

Bán Erika
egyetemi adjunktus
145–171. és 188–220. feladatok

Kresalek Péter
mestertanár
39–122. és 133–144. feladatok

dr. Pucsek József
főiskolai docens, intézeti tanszékvezető-helyettes
1–38., 123–132. és 172–187. feladatok, Függelék

Lektor:

Sándor Lászlóné dr.
ny. főiskolai docens

Szerkesztő:

Kresalek Péter
mestertanár

ISBN 974-963-394-722-7

A kiadvány szerzői jogi védelem alatt áll, arról másolat készítése a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos. A kiadvány másolása és jogosulatlan felhasználása bűncselekmény!

Kiadja a Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó
Zártkörűen Működő Részvénytársaság
A kiadásért felelős Szepessy Hajnalka vezérigazgató
Borítóterv Pástiné Korda Ágnes
Terjedelem 26,41 (A/5) ív
Prospektkop Nyomda

Előszó

A példatár és feladatgyűjtemény *A vállalati gazdálkodás elemzése* című könyvhöz készült és az abban bemutatott – ipari termelő-szolgáltató, valamint bel- és külkereskedelmi – vállalati gazdálkodás elemzési módszertanának gyakorlati alkalmazását kívánja elősegíteni.

A kiadvány megoldott – részletes mellékszámításokat is magában foglaló – példákat (+) és megoldatlan, önálló kidolgozást igénylő feladatokat egyaránt tartalmaz, feldolgozva a vállalati teljesítmények és erőforrás-gazdálkodás fontosabb elemzésmódszertani lehetőségeit, eljárásait.

A kötet hasznos módszertani segédlet lehet a vállalati tevékenységek gazdasági elemzésével foglalkozók számára, valamint segítséget nyújt a gazdasági felsőoktatás, a különböző szakmai képzések ilyen irányú tananyagainak elsajátításához és a vizsgákra való sikeres felkészüléshez.

Budapest, 2017. július

A Szerzők

23. feladat (+)

A vállalkozás versenytárgyaláson kíván részt venni. A versenytárgyalás tárgyát képező projekt kalkulált költségeihez rendelt különböző nagyságú árakat és a nyerési valószínűséget a következő táblázat tartalmazza:

A tenderben szereplő projekt költségei, E Ft	Ajánlati ár, E Ft	A versenytárgyaláson való nyerés valószínűsége
12 500	12 000	1
12 500	12 500	0,95
12 500	13 000	0,9
12 500	13 500	0,8
12 500	14 000	0,7
12 500	14 500	0,6
12 500	15 000	0,5
12 500	15 500	0,4
12 500	16 000	0,3
12 500	16 500	0,2
12 500	17 000	0,1
12 500	17 500	0

Feladat:

Határozza meg a versenytárgyaláson való részvétel esetén ajánlott ár nagyságát!

23. feladat megoldása

A tenderben szereplő projekt költségei, E Ft	Ajánlati ár, E Ft	Eredmény, E Ft	A versenytárgyaláson való nyerés valószínűsége	Várható nyereség, E Ft
12 500	12 000	– 500	1	– 500
12 500	12 500	0	0,95	0
12 500	13 000	500	0,9	450
12 500	13 500	1 000	0,8	800
12 500	14 000	1 500	0,7	1 050
12 500	14 500	2 000	0,6	1 200
12 500	15 000	2 500	0,5	1 250
12 500	15 500	3 000	0,4	1 200
12 500	16 000	3 500	0,3	1 050
12 500	16 500	4 000	0,2	800
12 500	17 000	4 500	0,1	450
12 500	17 500	5 000	0	0

A táblázatban szereplő értékek alapján a vállalkozásnak 15 000 E Ft-os árat célszerű ajánlania.

89. feladat (+)

Egy feldolgozóipari vállalkozás fizikai munkavállalóinak alábbi kiemelt adatait ismeri:

Megnevezés	Bázisév	Tárgyév
Munkarend szerinti munkanapok száma, nap/fő	254	252
Egy fő által teljesített munkanapok száma, nap/fő	225,4	224,6
Egy fő által teljesített órák száma, ó/fő	1 870,8	1 942,8
ebből túlóra, ó/fő	90,1	157,2

Feladat:

Vizsgálja meg és értékelje:

- az egész napos távollétek,
- a munkanap átlagos hossza,
- a munkaidőalap-kihasználás és
- a túlórák

alakulását!

89. feladat megoldása

Egész napos távollétek alakulása

Egész napos távollétek:

Bázisév: $254 \text{ nap/fő} - 225,4 \text{ nap/fő} = 28,6 \text{ nap/fő}$

Tárgyév: $252 \text{ nap/fő} - 224,6 \text{ nap/fő} = 27,4 \text{ nap/fő}$

Egész napos távollétek aránya:

Bázisév: $\frac{28,6 \text{ nap/fő}}{254 \text{ nap/fő}} = 11,26\%$ Tárgyév: $\frac{27,4 \text{ nap/fő}}{252 \text{ nap/fő}} = 10,87\%$

Megnevezés	Bázisév	Tárgyév	Eltérés	Index, %
Egész napos távollétek, nap/fő	28,6	27,4	-1,20	95,80
Egész napos távollétek aránya, %	11,26	10,87	-0,39	–
Munkarend szerinti munkanapok, nap/fő	254	252	-2,00	99,21

Az egész napos távollétek miatt kieső napok száma átlagosan 1,2 nappal – 4,2%-kal – csökkent bázisról a tárgyévre. A munkarend szerinti munkanapok száma szintén csökkent, a tárgyévben 2 nappal, azaz 0,79 százalékponttal

kevesebb, így a tényleges változást legjobban az egész napos távollétek arányának 0,39 százalékpontos csökkenése fejezi ki. (Érdemes megfigyelni, hogy a 0,39 százalékpontos változás egyben a munkaerő-felhasználás mértékének a változását is jelenti, ellenkező előjellel.)

Munkanap átlagos hosszának változása

Munkanap átlagos hossza túlórával:

$$\text{Bázisév: } \frac{1870,8 \text{ ó/fő}}{225,4 \text{ nap/fő}} = 8,3 \text{ ó/nap} \quad \text{Tárgyév: } \frac{1942,8 \text{ ó/fő}}{224,6 \text{ nap/fő}} = 8,65 \text{ ó/nap}$$

Munkanap átlagos hossza túlórák nélkül:

$$\text{Bázisév: } \frac{1870,8 \text{ ó/fő} - 90,1 \text{ ó/fő}}{225,4 \text{ nap/fő}} = \frac{1780,7 \text{ ó/fő}}{225,4 \text{ nap/fő}} = 7,9 \text{ ó/nap}$$

$$\text{Tárgyév: } \frac{1942,8 \text{ ó/fő} - 157,2 \text{ ó/fő}}{224,6 \text{ nap/fő}} = \frac{1785,6 \text{ ó/fő}}{224,6 \text{ nap/fő}} = 7,95 \text{ ó/nap}$$

Megnevezés	Bázisév	Tárgyév	Index, %
Munkanap átlagos hossza túlórával, ó/nap	8,3	8,65	104,22
Munkanap átlagos hossza túlórák nélkül, ó/nap	7,9	7,95	100,63

A munkanap átlagos hossza túlórával 4,22%-kal, túlóra nélkül 0,63%-kal emelkedett. A túlórák számának növekedése meghaladta a törtnapi távollétek csökkenéséből adódó munkaidő-kihasználás javulásának intenzitását, amelynek indokoltságát a továbbiakban érdemes részletesebben megvizsgálni.

A munkaidőalap-kihasználás alakulása

Munkaidő-alap:

$$\text{Bázisév: } 254 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ ó/nap} = 2032 \text{ ó/fő}$$

$$\text{Tárgyév: } 252 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ ó/nap} = 2016 \text{ ó/fő}$$

Munkaidőalap-kihasználás (túlórák nélkül):

$$\text{Bázisév: } \frac{1780,7 \text{ ó/fő}}{2032 \text{ ó/fő}} = 87,63\% \quad \text{Tárgyév: } \frac{1785,6 \text{ ó/fő}}{2016 \text{ ó/fő}} = 88,57\%$$

Munkaerő-felhasználás:

$$\text{Bázisév: } \frac{225,4 \text{ nap/fő}}{254 \text{ nap/fő}} = 88,74\% \quad \text{Tárgyév: } \frac{224,6 \text{ nap/fő}}{252 \text{ nap/fő}} = 89,13\%$$

vagy a már számított adatok alapján:

$$\text{Bázisév: } 100,00\% - 11,26\% = 88,74\%$$

$$\text{Tárgyév: } 100,00\% - 10,87\% = 89,13\%$$

Munkaidő-kihasználás (túlórák nélkül):

$$\text{Bázisév: } \frac{7,9 \text{ ó/nap}}{8 \text{ ó/fő}} = 98,75\% \quad \text{Tárgyév: } \frac{7,95 \text{ ó/nap}}{8 \text{ ó/nap}} = 99,375\%$$

Ellenőrzés:

$$\text{Bázisév: } 88,74 \times 0,9875 = 87,63\%$$

$$\text{Tárgyév: } 89,13 \times 0,99375 = 88,57\%$$

A munkaidőalap-kihasználás túlórák nélkül számított mértéke bázisévről a tárgyévre 0,94 százalékponttal javult (88,57% – 87,63%), amely az egész napos és a törtnapi távollétek együttes – kedvező – változásának, azaz csökkenésének eredménye.

A túlórák alakulásának értékelése

Túlórák és a teljesített órák aránya:

$$\text{Bázisév: } \frac{90,1 \text{ ó/fő}}{1870,8 \text{ ó/fő}} = 4,82\% \quad \text{Tárgyév: } \frac{157,2 \text{ ó/fő}}{1942,8 \text{ ó/fő}} = 8,09\%$$

Megnevezés	Bázisév	Tárgyév	Eltérés	Index, %
Egy főre jutó túlórák száma, ó/fő	90,1	157,2	+67,1	174,47
Túlórák aránya, %	4,82	8,09	+3,27	–

A túlórák átlagos száma és aránya egyaránt jelentősen növekedett a vizsgált időszakban, amely alapvetően nem tekinthető pozitív jelenségnek. Mindenképpen további vizsgálatokra van szükség, különösen a túlórák indokoltságát, engedélyezését, valamint a túlórák pótlékolás mértéke szerinti összetételét tekintve.